

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2818/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 15.Szpkf.43.239/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kálmán Levente ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása a következők szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó jogi személy az alapul fekvő eljárásban mint hitelező vett részt. Az indítványozónak az adóssal szemben bírósági ítéleten alapuló követelése állt fenn. Az adós szerkezetátalakítási eljárás megindítása, korlátozott moratórium elrendelése és szerkezetátalakítási szakértő jóváhagyása iránti kérelmet terjesztett elő. A kérelemben megjelölte a szerkezetátalakítási eljárással és a korlátozott moratóriummal érintett hitelezőket. A szerkezetátalakítási tervvel szemben az indítványozó elleniratot nyújtott be, amelyben előadta, a szerkezetátalakítási terv több hibájára és hiányosságára való felhívás mellett, hogy az adós általi kérelem nem felel meg a szerkezetátalakításról és egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2021. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Szát.) 56. § (9) bekezdése szerinti hitelezők legjobb érdekei módszertani tesztnek, emellett vitatta az adós fizetéseképtelenségét és kérte a szerkezetátalakítás megtagadását. Az indítványozó álláspontja szerint a terv elfogadásával hátrányos helyzetbe kerülne hitelezőként.
- [4] 1.2. Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 17.Szpk.4/2023/66. számú végzésével korlátozott moratóriumot rendelt el százhusz napra, majd ezt háromszázhatvanöt napra meghosszabbította. A bíróság továbbá jóváhagyta a szerkezetátalakítási szakértő részvételét a szerkezetátalakításban, illetve tárgyalást tűzött ki hitelezői ülésre. A Fővárosi Törvényszék végül az adós és a megjelölt hitelezők között létrejött

szerkezetátalakítási tervet – többek között az indítványozóra és további hitelezőkre, hitelezői osztályokon átívelő kényszeregyezségi hatállyal – jóváhagyta. Hangsúlyozta döntésében, hogy az adós a szerkezetátalakítási eljárás megindítása iránti kérelmében meghatározhatja azokat az érintett hitelezőket, akikkel a szerkezetátalakítás kapcsán meg kíván állapodni.

- [5] 1.3. Az elsőfokú végzéssel szemben az indítványozó nyújtott be fellebbezést. A fellebbezésében előadta, hogy a szerkezetátalakítási terv nem felel meg az irányadó jogszabályi alapelveknek és sérti a Szát-ban meghatározott egyenlő bánásmód elvét is, az kirívóan méltánytalan hátrányt okoz számára. Emellett a korábbi kifogásában előadottakat hangsúlyozta és ismételte meg. Az adós az elsőfokú végzés helybenhagyását kérte.
- [6] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 15.Szpkf.43.239/2024/3. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék döntését helybenhagyta.
- [7] Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú döntés az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően született, az Ítéltábla annak jogi érveivel egytért. Kiemelte a másodfokú bíróság, hogy a hitelezők legjobb érdekei módszertani teszt Szát. szerinti igazolása annak, hogy a szerkezetátalakítási eljárásban nemmel szavazó hitelezők nem járnak rosszabbul, mintha szerkezetátalakítás hiányában a követelésük kielégítésére az adós ellen indított felszámolási eljárásban került volna sor. Hangsúlyozta továbbá, hogy a szerkezetátalakítási tervnek az egyenlő elbánás elvét az azonos hitelezői osztályba tartozó hitelezők tekintetében kell biztosítani, amelynek jelen terv megfelelt. Ezzel, és a jogszabályi alapelvek kapcsán tett ellentétes állításait az indítványozó nem támasztotta alá, továbbá érvei nem voltak megalapozottak az Ítéltábla szerint. Utalt végezetül a bíróság arra, miszerint az alapelvekből az sem vezethető le, hogy az adós köteles a törvényben meghatározott valamennyi hitelezői osztályba érintett hitelezőt bevonni a szerkezetátalakítási eljárásba. Megállapítható továbbá az is, hogy a szerkezetátalakítási terv nem irányult a hitelezői követelések részbeni vagy teljes elengedésére sem.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Fővárosi Törvényszék 17.Szpk.4/2023/66. számú végzése és a Fővárosi Ítéltábla 15.Szpkf.43.239/2024/3. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [9] 2.1. Az indítványozó – alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítéseiben előadott – álláspontja szerint a Törvényszék és az Ítéltábla döntésének meghozatala során a jogszabályt nem annak céljával és funkciójával, valamint nem az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte. Az ellenirátában és a fellebbezésében foglaltakat lényegileg megismételve hangsúlyozta az indítványozó, hogy a bíróságok a jogértelmezésükkel

teljes mértékben figyelmen kívül hagyták a hitelezővédelmi érdekeket, jogbizonytalanságot teremtve azért, hogy a szerkezetátalakítási terv mérlegelés nélkül fogadták el, amely egyes hitelezők számára kirívóan méltánytalan. Mindezzel sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét továbbá az Alaptörvény 28. cikkét is.

- [10] Az indítványozó előadása alapján a bírósági ítéleten alapuló, adóssal szemben fennálló követelése olyan szerzett jog, amelyet megillet a jogállamiságból levezethető szerzett jogok védelme. Az elfogadott szerkezetátalakítási terv szembemegy a józan ésszel, a gazdasági érdekekkel emellett visszaélészerűen készült, méltánytalan helyzetbe hozva ezzel a hitelezőket.
- [11] A bíróságok feladata a jogértelmezés során a hitelezővédelmi érdekek védelme és érvényre juttatása, ez azonban nem történt meg, miután az adós érdekkörébe tartozó egyes hitelezőket egyértelműen előnyben részesítettek.
- [12] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog sérelme kapcsán – az Alkotmánybíróság gyakorlatának ismertetése mellett – előadta, hogy a jogerős bírói ítéleten alapuló követelés olyan vagyoni értékű jognak tekinthető és olyan vagyoni jogi pozíciót jelent, amelyet megillet az Alaptörvényben rögzített tulajdonvédelem. Ebből a védett pozícióból azonban olyan helyzetbe került az indítványozó, ahol a követelése nagy részét elveszítette. Egy ilyen szerkezetátalakítási terv hitelezői osztályokon átívelő kényszeregyezségi hatályú jóváhagyása teljesen szükségtelen és aránytalan korlátozása a tulajdonhoz való alapjognak. Az indítványozó szerint a kényszeregyezés felesleges volt, ugyanis szerinte az adós nem volt fizetéseképtelen. Mindezek alapján az indítványozó és több más hitelező is elesett a követelésétől, holott a jogerős bírósági döntés alapján és az alkotmányos tulajdonvédelem révén okkal bízhatott követelésük megtérülésében. Ez az alapjogi korlátozás az indítványozó szerint semmilyen alkalmassági tesztnek nem felel meg, miután nem volt megfelelő az alkotmányos cél érvényre juttatására.
- [13] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség és hátrányos megkülönböztetés tilalmának sérelmére is, miután az adós nem vonta be minden hitelezőjét a szerkezetátalakítási eljárásba, ezáltal többen kedvezőbb helyzetbe kerültek, mert akik így moratórium alá sem lettek helyezve, teljes kielégítést várhatnak az indítványozó szerint. Ezzel szemben az indítványozó több más hitelezővel egyetemben, akik a kényszeregyezés résztvevői lettek, elestek vagyonuk nagy részétől. Hozzátette az indítványozó, hogy a hitelezők csoportok szerinti szétválasztása méltánytalan és rosszhiszemű. Az eljárás így lehetővé tette a diszkriminációt, amelynek kiküszöbölése a bíróságok feladata lett volna a jogszabály oly módon történő értelmezésével, hogy az ne adjon teret az ilyen jellegű visszaéléseknek a hitelezők közötti önkényes különbségtétel által.
- [14] A tisztességes eljárás sérelmével kapcsolatban előadta végezetül, hogy a Törvényszék és az Ítéletábra jelentős körülményeket mulasztott el figyelembe venni, köztük az

adós érdekkörébe tartozó vállalkozások kihagyását az eljárásból, valamint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet és a hitelezők érdekei módszertani elvek hiányát, amely ellentétes a tisztességes eljárás követelményével, valamint a hatékony jogorvoslathoz való joggal.

- [15] Sérelmezte az indítványozó, hogy az adós az üzleti beszámolóját késve nyújtotta be, amely egyebekben alátámasztja azt is, hogy nem volt fizetéseképtelen. Az adós véleménye szerint tehát nem azért indította a szerkezetátalakítási eljárást, hogy elkerülje a fizetéseképtelenné válását, hanem visszaélt az eljárás által biztosított jogi lehetőségekkel annak érdekében, hogy megszabaduljon a nemkívánatos hitelezőitől. Az eljárás bíróságok ezt azonban az eljárás alatt nem vizsgálták ki megfelelően. Továbbá nem az Alaptörvénnyel összhangban értelmezték a jogszabályokat, azaz elmulasztották az Alaptörvény 28. cikkében leírt jogszabályértelmezési kötelezettségüket, emiatt a hiba miatt a döntések *contra constitutionem* önkényessé váltak.
- [16] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [17] 3.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [18] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt.
- [19] 3.3. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]}, ami jelen ügyben nem teljesült.
- [20] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként jelölte meg továbbá a 28. cikket. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének a megállapítása alkotmányjogi panasz keretében nem

indítványozható. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezés címzettje nem az indítványozó, azok nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül erre alapítani. Ezért a hivatkozott alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nincs helye {lásd hasonlóan például: 3181/2023. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [33]; 3029/2021. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]; 3356/2024. (X. 8.) AB határozat, Indokolás [40]}.

- [21] Az alkotmányjogi panasz ezen részeiben – mivel nem alapjogi sérelmére hivatkozott – nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt követelménynek.
- [22] 3.4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek is megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, indokolja azok Alaptörvénybe ütközését, és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [23] 3.5. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogának sérelmét panaszában hivatkozta, ugyanakkor ahhoz érveket és indokokat nem kapcsolt.
- [24] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {lásd például: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [25] Erre tekintettel ezen hivatkozott alaptörvényi rendelkezést az Alkotmánybíróság a továbbiakban nem vizsgálta.
- [26] 3.5. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [27] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.

- [28] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezte ki a bíróságok döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozók nem értenek egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Ugyancsak nem elégséges érvelés annak kinyilvánítása, hogy a bírói döntés az indítványozókra hátrányos tartalommal rendelkezik.
- [29] Az előbbiek mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálatuk tárgyává tették, és követhetően számot adtak döntésük indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés,

Indokolás [14]–[15], 3301/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [21]]. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a már hivatkozott alapjogok mellett, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértésének kételye sem merül fel.

- [30] 4. Összefoglalva kijelenthető, hogy az indítványozó panaszában a támadott döntések kapcsán kizárólag a bíróságok bizonyítékértékelését és törvényértelmezését vitatja, a számára kedvezőtlen döntések miatti esetleges felülbírálat érdekében nyújtotta be indítványát. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XIII. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [31] 5. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában írt törvényi feltételnek, valamint nem teljesíti az Abtv. 29. §-ban írt befogadási kritériumokat. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (2)-(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)-(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. október 21.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró